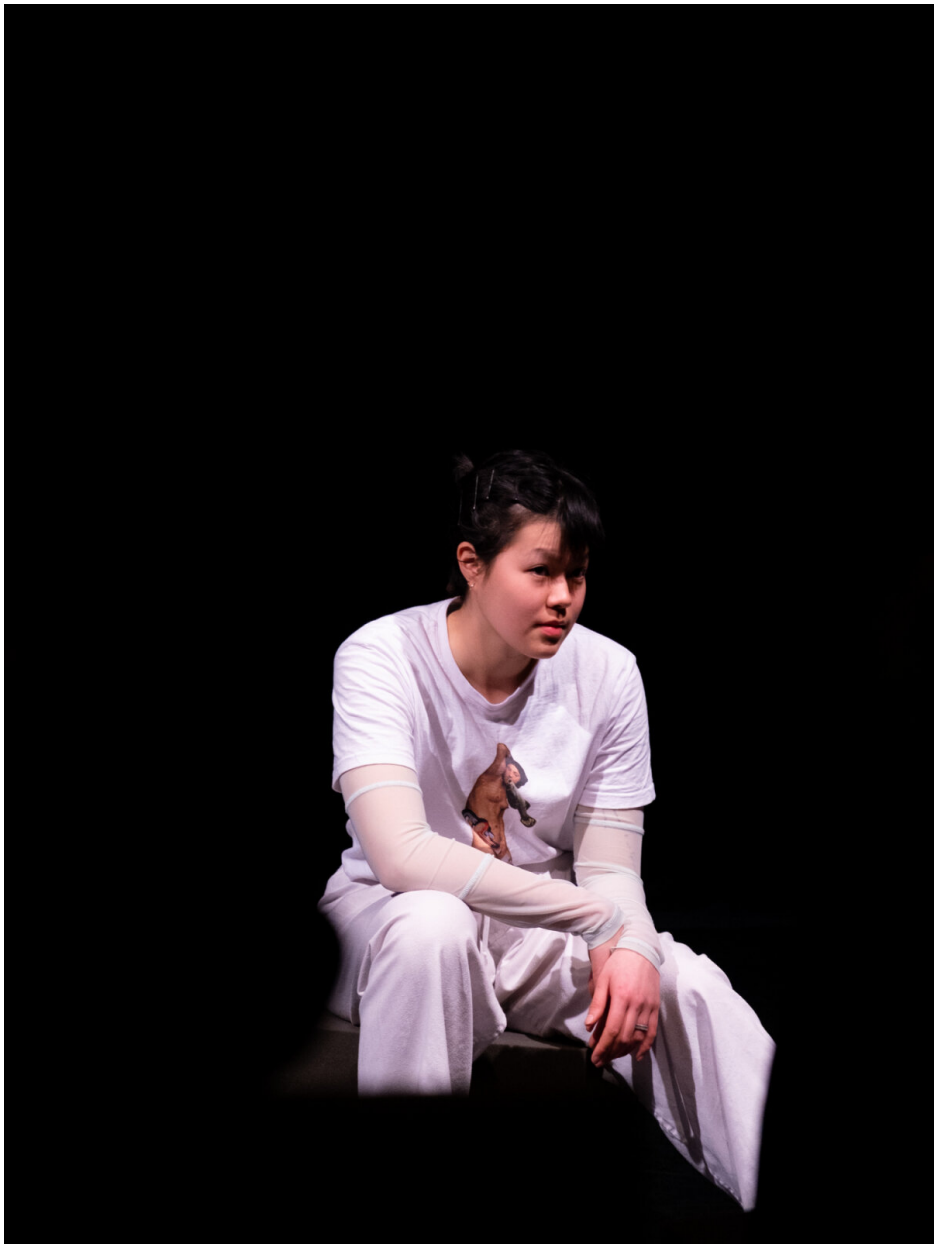

The silencing

DAVID WEBER-KREBS

De klank van een (kleine) wereld

Pieter T'Jonck

Gezien op 30 april 2022

Kaaitheaterstudio's, Brussel

De voorstelling 'The silencing' van David Weber-Krebs heeft een wat bedrieglijke titel. 'Silencing' staat, in het Engels, voor 'het zwijgen opleggen' of 'doen verstommen'. Maar hier gaat het over iets anders: over wat als vanzelf, door afstand, tijd of omstandigheden 'verstomt'. Klanken en woorden kunnen wel hetzelfde effect hebben op de herinnering als het madeleine koekje van Proust, maar ze kunnen dat vermogen ook verliezen, als ze al niet onherroepelijk verdwijnen. Plots klinkt het klokje thuis dan niet meer zoals het nergens anders tikte. Tikt het zelfs niet meer. Wat blijft er dan over?

04 MEI 2022

Oorspronkelijk wou David Weber-Krebs aan de slag gaan met een idee van de Amerikaanse klankkunstenaar Bernard L. Krause. Uit jarenlange opnames van natuurgeluiden, steeds op dezelfde plekken, concludeerde hij dat 'de natuur' steeds stiller wordt, doordat er steeds meer diersoorten uitsterven. Doorheen het werk met drie jonge performers kreeg het project echter een totaal andere wending. Het ging nu meer over hoe zij geluid en stilte ervaren in een wereld waar stilte vaak afwezig lijkt door alomtegenwoordige media.

'The silencing' begint met een wat ingewikkelde procedure: je krijgt een rood, geel of wit armbandje. Dat bepaalt, zo blijkt, wie je gastvrouw zal zijn bij deze voorstelling. Het publiek zit immers centraal op een min of meer driehoekige constructie van platformen met veel kussens. Aan elke zijde van die driehoek blijft een minuscuul speelvlak over waar één van de drie gastvrouwen 'haar' publiek heen leidt. In onze groep is dat Ashley Ho uit Singapore die nu in Amsterdam woont, maar er is ook Julie Mughunda uit Antwerpen, die nu in Rotterdam leeft en de Belgisch-Amerikaanse May Abnet.

Aanvankelijk wisselen de drie vertellers geregeld van plaats, zodat je een idee krijgt van wie hier allemaal aan het woord is, maar na enige tijd blijf je achter met je oorspronkelijke gastvrouw. Toch blijf je ook dan nog een tijd lang horen wat er aan de andere zijden van het centrale zitplatform gezegd wordt. Dat achtergrondgeluid wordt echter steeds moeilijker te volgen, omdat de stemmen en geluidsfragmenten uit smartphones gaandeweg steeds zachter klinken en uiteindelijk wegsterven.

Maar dat weet je nog niet in het begin. De drie vrouwen lijken op een associatieve manier herinneringen op te halen. Die zijn aanvankelijk verbonden met de schok van de eerste lockdown in 2020. Ik herinner me dat als een moment waarop het geluidsniveau op straten en pleinen dramatisch terugviel, en nieuwe geluiden, zoals handgeklap, hun intrede deden. Hier gaat het echter over andere dingen, zoals de telefoongesprekken tussen kinderen en ouders, die plots geen fysiek contact meer kunnen hebben.

(Daar hoort ook een wrang-komische anekdote bij van May Abnet: ze groeide op in een gezin waar digitale media taboe waren zodat ze zich op school haast een sociale paria voelde).

Je beleeft die geschiedenis zo op dezelfde manier als een kind

De dilemma's die daarvan het gevolg zijn kunnen nogal verschillen. Julie zou nog wel naar Antwerpen kunnen gaan, maar doet dat liever niet, want Rotterdam is nu haar 'thuis'. Voor Ashley is Singapore gewoon geen optie. Dat wringt bij haar, maar het duurt even voor je achterhaalt waarom. Haast ongemerkt verglijdt haar verhaal eerst naar haar kindertijd. Ze herinnert zich hoe haar vader onder een infraroodlamp lag, en ook hoe hij op een boot een verwonding opliep. Dat had blijkbaar grote gevolgen, maar het duurt wel even voor blijkt dat de echte oorzaak van die verwonding een niet nader genoemde degeneratieve ziekte moet zijn.

Je beleeft die geschiedenis zo op dezelfde manier als een kind: je hoort dingen waar je de draagwijdte of toedracht niet helemaal kan vatten, behalve dat het 'erg' moet zijn. Pas veel later begreep Ashley Ho de volledige toedracht van dingen die ze hoorde. Dat geldt trouwens niet alleen voor het verhaal van haar vader. Als ze 'Oops I did it again' van Britney Spears zachtjes zingt, beeld je je in

dat ze als kind ook dat lied niet helemaal snapte.

Stilaan word zo ook duidelijk dat Ho worstelt met het feit dat ze -door de afstand- onmogelijk nog voor haar vader kan zorgen. Treffend is ook moment waarop ze haar broer vraagt om de geluiden in dat huis ver weg op te nemen, om zo toch enigszins 'dichterbij' te zijn. Maar dan stelt ze vast dat ze die niet meer herkent. Met duizenden kilometers en jaren afstand blijkt het klokje thuis niet meer te klinken zoals het nergens anders klinkt. Het wordt een vreemd geluid. Iets is verdwenen.

Het moment waarop ze dat vaststelt is ontroerend. Hoe van de meest intieme dingen, zoals de klank van 'thuis', alleen nog een vage herinnering overblijft, die dan achterhaald of zelfs volkomen fictief blijkt. Er blijft ook steeds minder klank over. De geluiden uit de box waarop ze soundbytes afspeelt klinkt steeds stiller en ook haar stem sterft weg, net als het licht op haar kleine speelplek. Dan is het plots afgelopen. Een dankwoord sluit het verhaal af.

Dat kleine, maar ontroerende verhaal, en de intimiteit van de setting geeft 'The silencing' een bijzondere kwaliteit. Over een groot verhaal gaat het hier niet, wel over hoe dingen klinken en binnen komen. Of niet meer klinken.